

SXEDIO.Q51

21.8.1992: ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΥΙΟΘΕΤΕΙ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΜΠΟΥΤΡΟΣ ΓΚΑΛΙ ΚΑΙ ΤΗ ΔΕΣΜΗ ΙΔΕΩΝ ΜΕ ΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ **774/72** ΜΕ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΝΑ ΕΠΑΝΕΛΘΟΥΝ ΣΤΙΣ ΣΥΝΟΜΙΛΙΕΣ ΣΤΙΣ **28** ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Την έκθεση του Μπούτρος Γκάλι όσο και τη Δέσμη Ιδεών υιοθέτησε στις **26** Αυγούστου το Συμβούλιο Ασφαλείας με ένα νέο ψήφισμα υπ' αριθμόν **774**, με το οποίο κάλεσε τα μέρη να προσέλθουν στο νέο γύρο των συνομιλιών στις **26** Οκτωβρίου **1992**.

Με το ψήφισμα εκφραζόταν επίσης η προσδοκία ότι θα συμπληρωνόταν μέχρι το τέλος του **1992** ένα πλαίσιο συνολικής συμφωνίας, ώστε το **1993** να αποτελούσε τη μεταβατική περίοδο.

Το ψήφισμα επαναλάμβανε ότι το στάτους κβο δεν είναι αποδεκτό και καλούσε το Γενικό Γραμματέα όπως σε περίπτωση που δεν θα επιτευχθεί συμφωνία στις συνομιλίες του Οκτωβρίου να εισηγηθεί στο Συμβούλιο εναλλακτικούς τρόπους δράσης για επίλυση του Κυπριακού.

Το ψήφισμα έχει ως εξής:

ΨΗΦΙΣΜΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΡ **774/92**

26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1992

Το Συμβούλιο Ασφαλείας, σε επίσημη συνεδρία του, υπό την προεδρία του Μονίμου Αντιπροσώπου της Κίνας υιοθέτησε το ακόλουθο ψήφισμα αρ. **774/92** για το Κυπριακό.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας,

Αφού μελέτησε την έκθεση του Γενικού Γραμματέα της **21ης** Αυγούστου **1992**, που αναφέρεται στην αποστολή των καλών του υπηρεσιών στην Κύπρο (**S/24472**),

Επαναβεβαιώνει όλα τα προηγούμενα ψηφίσματα του για την Κύπρο,

Σημειώνει ότι επιτεύχθηκε κάποια πρόοδος, ειδικότερα στην αποδοχή από μέρους και των δυο πλευρών του δικαιώματος επιστροφής και του δικαιώματος ιδιοκτησίας, καθώς και στη σμίκρυνση του χάσματος μεταξύ των δυο πλευρών, αναφορικά με τις εδαφικές προσαρμογές,

Εκφράζει ωστόσο την ανησυχία του για το γεγονός ότι δεν έγινε ακόμα εφικτή, για τους λόγους που εξηγούνται στην έκθεση, η επίτευξη των στόχων που έθεσε το ψήφισμα **750** του **1992**.

1. Υιοθετεί την έκθεση του Γενικού Γραμματέα και επιδοκιμάζει τις προσπάθειες του,

21. Επαναβεβαιώνει τη θέση του Συμβουλίου ότι μια διευθέτηση του Κυπριακού πρέπει να βασίζεται σε ένα Κυπριακό κράτος με μια και μόνη κυριαρχία και διεθνή προσωπικότητα και μια μόνη ιθαγένεια, με τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας του και το οποίο θα αποτελείται από δυο πολιτικά ίσες κοινότητες, όπως καθορίζεται στην παράγραφο **11** της έκθεσης του Γενικού Γραμματέα της **9ης** Απριλίου **1992 (S/23780)** σε μια δικοινοτική και διζωνική ομοσπονδία και ότι μια τέτοια διευθέτηση πρέπει να αποκλείει ένωση ολόκληρης ή μέρους της νήσου σε οποιαδήποτε άλλη χώρα ή οποιαδήποτε μορφή διχοτόμησης ή απόσχισης,

3. Υιοθετεί τη Δέσμη Ιδεών συμπεριλαμβανομένων των προτεινόμενων εδαφικών προσαρμογών που περιλαμβάνονται στο χάρτη του παραρτήματος της έκθεσης του Γενικού Γραμματέα ως βάση για την επίτευξη ενός πλαισίου συνολικής συμφωνίας.

4. Συμφωνεί με την άποψη του Γενικού Γραμματέα ότι η Δέσμη Ιδεών ως ενιαίο σύνολο έχει τώρα αναπτυχθεί ικανοποιητικά ώστε να μπορούν οι δυο πλευρές να καταλήξουν σε μια συνολική συμφωνία,

5. Καλεί τα μέρη να επιδείξουν την αναγκαία πολιτική θέληση και να αντιμετωπίσουν θετικά τις παρατηρήσεις του Γενικού Γραμματέα για την επίλυση των θεμάτων που καλύπτονται στη έκθεση του,

6. Προτρέπει τα μέρη, μετά την επανάληψη των απευθείας συνομιλιών με το Γενικό Γραμματέα στις **26** Οκτωβρίου, **1992** να διεξάγουν χωρίς διακοπή διαπραγματεύσεις στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών, μέχρι την επίτευξη ενός πλαισίου συνολικής συμφωνίας, με βάση ολόκληρη τη Δέσμη Ιδεών,

7. Επανεβεβαιώνει τη θέση του όπως ο Γενικός Γραμματέας συγκαλέσει, μετά την ικανοποιητική συμπλήρωση των απευθείας συνομιλιών μια υψηλού επιπέδου διεθνή συνάντηση, υπό την προεδρία του, στην οποία θα πάρουν μέρος οι δυο κοινότητες, η Ελλάδα και η Τουρκία, για την επίτευξη ενός πλαισίου συνολικής συμφωνίας,

8. Καλεί όλους τους ενδιαφερομένους να συνεργαστούν πλήρως με το Γενικό Γραμματέα και τους αντιπροσώπους του για την προετοιμασία του εδάφους, πριν από την επανάληψη των απευθείας συνομιλιών του Οκτωβρίου, για τη διεκόλυνση της ταχείας συμπλήρωσης του έργου,

9. Εκφράζει την προσδοκία ότι ένα πλαίσιο συνολικής συμφωνίας θα συμπληρωθεί το **1992** και ότι το **1993** θα αποτελέσει τη μεταβατική περίοδο, κατά την οποία τα μέτρα που εκτίθενται στο παράρτημα της Δέσμης Ιδεών θα εφαρμοστούν,

10. Επαναβεβαιώνει ότι σύμφωνα με προηγούμενα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, το παρόν **status quo** δεν είναι αποδεκτό, και σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας στις συνομιλίες που θα επαναληφθούν τον Οκτώβριο, καλεί το Γενικό Γραμματέα να προσδιορίσει τους λόγους της αποτυχίας και να εισηγηθεί στο Συμβούλιο εναλλακτικούς τρόπους δράσης για την επίλυση του Κυπριακού,

11. Καλεί το Γενικό Γραμματέα να υποβάλει, πριν το τέλος του 1992, πλήρη έκθεση για τις συνομιλίες, οι οποίες θα επαναληφθούν τον Οκτώβριο.

27 Αυγούστου, 1992.

(Το αγγλικό κείμενο του ψηφίσματος έχει ως εξής).

SECURITY COUNCIL RESOLUTION 774/92

26TH AUGUST 1992

The Security Council,

Having considered the report of the Secretary General of 21 August 1992 on his mission of good offices in Cyprus (S/24472),

Reaffirming all its previous resolutions on Cyprus,

Noting that some progress has been achieved, in particular the acceptance by both sides of the right of return and the right to property, and in a narrowing of the gap by both sides on territorial adjustments,

Expressing concern nevertheless that it has not yet been possible, for reasons explained in the report, to achieve the

goals set out in resolution (750) (1992),

1. Endorses the report of the Secretary- General and commends him for his efforts;

2. Reaffirms its position that a Cyprus settlement must be based on a State of Cyprus with a single sovereignty and international personality and o single citizenship, with its independence and territorial integrity safeguarded, and comprising two politically equal communities as defied in paragraph 11 of the Secretary- General's report of 3 April 1992 (S/23780) in a bi-communal and bi-zonal federation, and that such a settlement must exclude union in whole or in part with any other country or any form of partition or secession;

3. Endorses the Set o Ideas including suggested territorial adjustments reflected in the map contained in the annex to the Secretary- General's report as the basis for reaching an overall framework agreement;

4. Agrees with the Secretary- General that the Set of Ideas as an integrated whole has now been sufficiently developed to enable the two sides to reach an overall agreement;

5. Calls on the parties to manifest the necessary political will and to address in a positive manner the observations of the Secretary- General for resolving the issues covered in his report;

6. Urges the parties, when they resume their face-to-face talks with the secretary-general on 26 October 1992, to pursue uninterrupted negotiations at United Nations Headquarters until an overall framework agreement is reached on the basis of the entire Set of Ideas;

7. Reaffirms its position that the Secretary-General convene, following the satisfactory conclusion of the face-to-face talks, a high-level international meeting chaired by him to

conclude an overall framework agreement, in which the two communities and Greece and Turkey would participate;

8. Requests all concerned to cooperate fully with the Secretary-General and his representatives in preparing the ground prior to the resumption of the direct talks in October to facilitate the speedy completion of the work;

9. Expresses the expectation that an overall framework agreement will be concluded in 1992 and that 1993 will be the transitional period during which the measures set out in the annex to the Set of Ideas will be implemented;

10. Reaffirms that, in line with previous resolutions of the Security Council, the present status quo is not acceptable, and, should an agreement not emerge from the talks that will reconvene in October, calls on the Secretary-General to identify the reasons for the failure and to recommend to the Council alternative courses of action to resolve the Cyprus problem;

11. Requests the Secretary-General to submit, prior to the end of 1992, a full report on the talks that will resume in October.

27th August, 1992.

Ο μόνιμος αντιπρόσωπος της Κύπρου στα Ηνωμένα Έθνη Ανδρέας Ιακωβίδης σε δηλώσεις του στις 26 Αυγούστου αποκάλυψε ότι η τουρκική διπλωματία κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες για να επιτύχει αλλαγές στο ψήφισμα αλλά τελικά απέτυχε.

Σύμφωνα με τον Ανδρέα Ιακωβίδη οι τροποποιήσεις αφορούσαν:

ΠΡΩΤΟ: Την απάλειψη της λέξης χάρτης από το ψήφισμα.

ΔΕΥΤΕΡΟ: Την αλλοίωση της αποδοχής των δικαιωμάτων επιστροφής και ιδιοκτησίας των προσφύγων.

ΤΡΙΤΟ: Τον μετριασμό ή απάλειψη της

παραγράφου για μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν από το Συμβούλιο Ασφαλείας και το Γενικό Γραμματέα σε περίπτωση αποτυχίας των συνομιλιών του Οκτωβρίου.

Την έκθεση χαιρέτισε ως αντικειμενική η Κυπριακή Κυβέρνηση ενώ η τουρκική πλευρά έπνεε μένεα εναντίον του Μπούτρος Γκάλι.

Ανέφερε η Κυπριακή Κυβέρνηση στις 25 Αυγούστου:

Η έκθεση του Γενικού Γραμματέα παρουσιάζει κατά τρόπο αντικειμενικό τα γεγονότα και τις απόψεις που εξέφρασαν οι δυο πλευρές στις συνομιλίες της Νέας Υόρκης. Η παρουσίαση της πραγματικής εικόνας των συνομιλιών και της επιχειρηματολογίας των δυο πλευρών πείθει πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η μη επίτευξη του στόχου του καταρτισμού συνολικού περιγράμματος λύσης οφείλεται στη στάση που τήρησε η τουρκική πλευρά και στην εκ μέρους της έλλειψη πολιτικής βούλησης για ουσιαστικό και εποικοδομητικό διάλογο μέσα στα πλαίσια που έθεσε το Συμβούλιο Ασφαλείας και ο Γενικός Γραμματέας. Αντίθετα η δική μας πλευρά, όπως καταδεικνύεται από την παράθεση των γεγονότων στην Έκθεση του Γενικού Γραμματέα, συνεργάστηκε πλήρως και πρόβαλε τις θέσεις της μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας και σύμφωνα με τις διεθνώς παραδεκτές αρχές και τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών.

Σε ό,τι αφορά τις επί μέρους πτυχές που συζητήθηκαν κατά τις συνομιλίες της Νέας Υόρκης, από την έκθεση του Γενικού Γραμματέα προκύπτει σαφώς ότι ο κ. Ντενκτάς προέβαλε θέσεις που βρίσκονται εκτός του πλαισίου της Δέσμης Ιδεών και του χάρτη του Γενικού Γραμματέα.

Σε ό,τι αφορά τις εδαφικές αναπροσαρμογές, ο Γενικός Γραμματέας στην έκθεση του παραθέτει την επιχειρηματολογία του για να καταδείξει τη λογικότητα του υποβληθέντος χάρτη και προχωρεί στο να αντικρούσει τα επιχειρήματα και την αντίδραση του κ. Ντενκτάς κατά τρόπο συγκεκριμένο. Δέχεται επίσης τη θέση ότι οι εδαφικές αναπροσαρμογές πρέπει να στοχεύουν στην επανεγκατάσταση του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού Ελληνοκυπρίων

προσφύγων υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση.

Από την Έκθεση γίνεται φανερό ότι είναι εκτός πραγματικότητας οι θέσεις του κ. Ντενκτάς και ότι απορρίπτονται οι χάρτες που υπέβαλε στη διάρκεια των συνομιλιών.

Σε ό,τι αφορά το θέμα των εκτοπισμένων, η έκθεση του Γενικού Γραμματέα παραθέτει με σαφήνεια τους αντικειμενικούς στόχους που τίθενται στην πτυχή αυτή, αναφέρεται στις σημαντικές αρχές που εμπλέκονται στη διασφάλιση των δικαιωμάτων των προσφύγων και προβαίνει σε λεπτομερή αντίκρουση των θέσεων και απόρριψη των επιχειρημάτων της τουρκικής πλευράς.

Εξαιρετικής σημασίας είναι η καταγραφή από το Γενικό Γραμματέα της δήλωσης του κ. Ντενκτάς ότι αποδέχεται την αρχή του δικαιώματος επιστροφής και του δικαιώματος ιδιοκτησίας και η εκ παραλλήλου απόρριψη της ερμηνείας που επιχειρεί να δώσει ο κ. Ντενκτάς στο θέμα των πρακτικών δυσκολιών και της υιοθέτησης από το Γενικό Γραμματέα της θέσης ότι η αρχή της επιστροφής και το δικαίωμα ιδιοκτησίας δεν μπορούν να αναιρεθούν από τους όρους και περιορισμούς που έθεσε ο κ. Ντενκτάς.

Θα ήθελα να σημειώσω ότι στην έκθεση του Γενικού Γραμματέα τόσο τα "πιστοποιητικά ιδιοκτησίας" του κ. Ντενκτάς όσο και η αναφορά στους "ιδιοκτήτες" περιουσιών στα κατεχόμενα (**title deeds and owners**) οι λέξεις αυτές αναφέρονται με εισαγωγικά, πράγμα που σαφώς υποδηλοί ότι δεν αναγνωρίζονται από τα Ηνωμένα Έθνη.

Σε ό,τι αφορά άλλα θέματα που άπτονται του συνταγματικού και έχουν σχέση με την κυριαρχία, τις μεταβατικές διατάξεις, την άσκηση της ομοσπονδιακής εκτελεστικής εξουσίας κλπ θεωρούμε ως εξαιρετικά σημαντική τη θέση που αναπτύσσει ο Γενικός Γραμματέας στην έκθεση του ότι δεν μπορεί να γίνουν αποδεκτές τοποθετήσεις ή θέσεις του κ. Ντενκτάς που είναι εκτός των πλαισίων των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Η αναφορά του Γενικού Γραμματέα πάνω σε

συγκεκριμένες πληθυσμιακές αναλογίες καταδεικνύει τον παραλογισμό των απαιτήσεων της τουρκικής πλευράς τόσο στο εδαφικό όσο και στα συνταγματικά θέματα, ενώ παράλληλα παρέχει τη δυνατότητα και τη βάση να εγερθεί εν καιρώ προς συζήτηση το πρόβλημα των εποίκων.

Συμπερασματικά, εκείνο που προκύπτει σαφώς από την παράθεση των γεγονότων στην Εκθεση του Γενικού Γραμματέα είναι ότι η μη επίτευξη του στόχου της λύσης του Κυπριακού οφείλεται αποκλειστικά στην έλλειψη πολιτικής βούλησης από μέρους της τουρκικής πλευράς. Παρόλο που ο Γενικός Γραμματέας αποφεύγει την εξαγωγή απευθείας συμπερασμάτων, ωστόσο, ο τρόπος παράθεσης των θέσεων των δυο πλευρών δείχνει καθαρά ότι είναι η δική μας πλευρά που είναι εποικοδομητική, παρουσιάζει ορθολογιστικές θέσεις και επιδιώκει λύση μέσα στα πλαίσια και τη βάση των συμφωνημένων αρχών, του διεθνούς δικαίου και των ψηφισμάτων των Ηνωμένων Εθνών.

Σε σχέση με αυτό θα ήθελα να επισημάνω ότι η εξ αντικειμένου παράθεση των θέσεων και επιχειρημάτων της κάθε πλευράς που περιλαμβάνεται στην Εκθεση του Γενικού Γραμματέα, καταδεικνύει πολύ καθαρά ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρόβαλε σωστά και με σθένος τις θέσεις μας επιμένοντας ιδιαίτερα στην εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των προνοιών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε αντικειμενικός παρατηρητής θα διαπιστώσει ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας υποστήριξε σθεναρά τις πτυχές που συζητήθηκαν στις θέσεις που ομόφωνα υιοθέτησε το Εθνικό Συμβούλιο.

Πολύ σημαντική είναι η διαβεβαίωση του Γενικού Γραμματέα ότι η υφιστάμενη κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο δεν αποτελεί βιώσιμη επιλογή και η προειδοποίηση που περιέχεται στην τελευταία παράγραφο ότι αν δεν υπάρξει πρόοδος όταν οι συνομιλίες θα συνεχιστούν στις **26** Οκτωβρίου, τότε το λόγο θα έχει το Συμβούλιο Ασφαλείας για να μελετήσει και να υιοθετήσει υπαλλακτικούς τρόπους δράσης για επίλυση του Κυπριακού προβλήματος.

Σημειώνεται ιδιαίτερα ότι η υιοθέτηση από μέρους του Γενικού Γραμματέα της θέσεως ότι το στάτους κβο στην Κύπρο δεν είναι βιώσιμη λύση ταυτίζεται με μια πάγια θέση της δικής μας πλευράς.

Σε ό,τι αφορά τη διαδικασία, η Εκθεση διευκρινίζει και ξεκαθαρίζει ότι σημειώθηκε ανάπαυλα και οι συνομιλίες θα συνεχιστούν στις **26** Οκτωβρίου και ότι δεν πρόκειται για νέα διαδικασία.

Ο Πρόεδρος Βασιλείου εξέφρασε τις απόψεις του για το ψήφισμα και την έκθεση του Μπούτρος Γκάλι στη συνέντευξη του που έδωσε στις **28** Αυγούστου **1992** στο Προεδρικό Μέγαρο στην οποία απάντησε σε ερωτήσεις εφ' όλης της ύλης. Ειδικά για τις σκέψεις του αναφορικά με το προσφυγικό ανέφερε:

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κύριε Πρόεδρε, αναφερθήκατε εκτεταμένα στο θέμα των προσφύγων και θα σας ζητούσα να μου ερμηνεύσετε την παράγραφο της Εκθεσης του Γενικού Γραμματέα που αναφέρει ότι εσείς, ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, αποδίδετε σημασία στην επιλογή της μακροπρόθεσης εκμίσθωσης προσφυγικών περιουσιών.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Όπως αντιλαμβάνεστε η διαδικασία δεν έχει λήξει. Βρισκόμαστε σε πολύ κρίσιμο στάδιο. Για το λόγο αυτό δεν θα μπορέσω να απαντήσω σε ερωτήματα τα οποία θα αποκαλύπτουν τη θέση που θα ακολουθήσουμε και ποια είναι τα επιχειρήματά μας, τα οποία θα χρησιμοποιήσουμε πέρα από αυτά που είναι γνωστά, γιατί όπως θα αντιλαμβάνεστε αυτό δεν συμφέρει σε κανένα.

Όσον αφορά το συγκεκριμένο θέμα το οποίο θέτετε, η απάντηση είναι η εξής: Όπως ανέφερα και προηγουμένως, το θέμα της παρουσίας δεν είχε συζητηθεί ποτέ σε βάθος μεταξύ των δυο πλευρών όλα αυτά τα χρόνια. Όταν άρχισε ο διάλογος το **1988** και μου είπε ο κ. Ντενκτάς από την αρχή ότι επέμενε στη γνωστή του "νομοθεσία" με την οποία απαλλοτριώνε ριζικά όλες τις ελληνικές περιουσίες, αντιλήφθηκα ότι αυτό θα ήταν ένα βασικό εμπόδιο στην προσπάθεια για επίτευξη λύσης και από τότε άρχισα μια πολύ εντατική δουλειά τονίζοντας ότι δεν είναι δυνατό να

υπάρξει λύση χωρίς την αναγνώριση του δικαιώματος περιουσίας. Αλλά, όπως και με τις άλλες βασικές αρχές, υπάρχει πάντα το θέμα των πρακτικών δυσκολιών. Τώρα, ποια είναι αυτή η ιδέα για εκμίσθωση ελληνικών περιουσιών; Για παράδειγμα ως υποθέσουμε ότι αύριο υπογράφεται λύση. Εμείς επιμένουμε ότι το δικαίωμα περιουσίας πρέπει να αναγνωρισθεί σε όλους και μάλιστα πρέπει να σας αναφέρω ότι στη συζήτηση που έγινε ενώπιον του Γενικού Γραμματέα, όταν ο κ. Ντενκτάς προσπάθησε να υπερασπισθεί τη "νομοθεσία" του, ανέφερα πολύ έντονα ότι είναι αδιανόητο να μας μιλά για "νομοθεσία" ενός καθεστώτος που τα Ηνωμένα Έθνη με τα ψηφίσματά τους θεωρούν ότι δεν υπάρχει και δεν πρέπει να αναγνωρίζεται και ότι είναι παράνομο.

Πέραν αυτού, όμως, τόνισα, "πού ξανακούστηκε να δικαιούται κάποιος να στερήσει το δικαίωμα ιδιοκτησίας είτε από άλλους είτε από τους ίδιους τους πολίτες του;"

Εδώ αναφερόμουν στο δικαίωμα των Τουρκοκυπρίων γιατί η προσπάθεια που είχε γίνει από μέρους του κ. Ντενκτάς ήταν ότι οι Τουρκοκύπριοι έπρεπε να εγκαταλείψουν τους τίτλους ιδιοκτησίας που είχαν στις διάφορες ελεύθερες περιοχές- Πάφο, Αμμοχώστο κ.α.- σε αντάλλαγμα για το τι θα τους έδινε. Φυσικά μια λύση δεν μπορεί να στηριχθεί σε τέτοιου είδους μαζική κατάσχεση περιουσιών. Αρα η αρχή είναι η αναγνώριση του δικαιώματος περιουσίας. Θα συνδυαστεί αυτή η αρχή με το δικαίωμα του καθενός να αποφασίσει αν θέλει να αποζημιωθεί με βάση τις τιμές του 74 συν τον πληθωρισμό, που σημαίνει περίπου 2,5 φορές η αξία που ίσχυε το 74 ή αν θέλει να κρατήσει την περιουσία του, άσχετα με το αν θέλει να επιστρέψει η όχι.

Ας υποθέσουμε λοιπόν ότι ένας Τουρκοκύπριος που έχει περιουσία στις ελεύθερες περιοχές επιλέγει να διατηρήσει το δικαίωμα ιδιοκτησίας. Την περιουσία, όμως, αυτή την έχουμε ήδη παραχωρήσει σ ένα ελληνοκύπριο πρόσφυγα με το δικαίωμα χρήσης για

απεριόριστο χρονικό διάστημα. Δεν μπορείς μετά να εκδιώξεις από την μια μέρα στην άλλη τον ελληνοκύπριο από αυτή την περιουσία. Αυτές οι περιπτώσεις αποτελούν πρακτική δυσκολία. Μπορεί να πει κάποιος ότι το δικαίωμα ιδιοκτησίας αναγνωρίζεται, το δικαίωμα χρήσης αναγνωρίζεται και συμφωνείται κάποια μακροπρόθεσμη μίσθωση με βάση την οποία διατηρεί κάποιος την περιουσία του, αλλά αντιμετωπίζεται και η πρακτική δυσκολία. Λίγο - πολύ αυτή είναι η σκέψη πίσω από αυτό το λεγόμενο δικαίωμα. Για όλα αυτά τα πράγματα δεν υπήρξε διαπραγμάτευση, απλώς εμείς δηλώσαμε ότι είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε το θέμα της εκμίσθωσης μέσα στα πλαίσια της αναγνώρισης-κατοχύρωσης του δικαιώματος της περιουσίας.

Οι πρακτικές δυσκολίες ουδέποτε συζητήθηκαν στο Εθνικό Συμβούλιο διότι δεν υπήρχε αντικείμενο. Στην Αγγλία μπορεί να ισχύει το μακροπρόθεσμο των **99** χρόνων, αλλά στην Κύπρο οι εκμίσθσεις που γίνονται όταν πρόκειται για οικοδομές και όχι για αγροτικούς ή άλλους σκοπούς είναι συνήθως για **33** χρόνια. Δεν υπάρχει τίποτα που βρίσκεται σε αντίθεση γιατί εμείς ζητούμε αναγνώριση του δικαιώματος περιουσίας. Οι περιουσίες που βρίσκονται σήμερα σε χρήση είτε από Ελληνοκυπρίους είτε από Τουρκοκυπρίους πρέπει να βρούμε κάποιο τρόπο, μέσα στα πλαίσια της λύσης, αρχικής αντιμετώπισης τους. Αυτό δεν θα γίνει πάνω σε ριζική βάση αλλά πάνω σε ατομική βάση. Τουλάχιστον αυτή είναι η άποψη μας και έτσι πρέπει να αντιμετωπισθεί το όλο θέμα.

Γενικά μόνο θετικά στοιχεία είδε η Κυπριακή Κυβέρνηση στο ψήφισμα **774** με το οποίο υιοθετήθηκε η έκθεση του Μπούτρος Γκάλι.

Ο Κυβερνητικός εκπρόσωπος σε ενημερωτικό του σημείωμα τόνιζε τα πιο κάτω στοιχεία τα οποία κρίνονταν κατά την Κυβέρνηση "εξαιρετικής σημασίας" (**27.8.92**):

ΤΟ ΠΡΩΤΟ στοιχείο αναφέρεται στην υιοθέτηση

από το Συμβούλιο Ασφαλείας της Δέσμης Ιδεών του Γενικού Γραμματέα περιλαμβανομένου και του χάρτη εδαφικών αναπροσαρμογών ως βάσης για να φθάσουμε μέσω της διαπραγμάτευσης σ ένα πλαίσιο συνολικής συμφωνίας.

Αυτή τη στιγμή ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών, τον οποίον η δική μας πλευρά αποδέχτηκε ως βάση διαπραγμάτευσης του εδαφικού, αποτελεί μια πραγματικότητα καταγεγραμμένη και υιοθετημένη από το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Καμιά διαπραγμάτευση επί της εδαφικής πτυχής του Κυπριακού δεν μπορεί να γίνει αν δεν έχει ως αφετηρία και βάση το χάρτη που υιοθέτησαν τα Ηνωμένα Έθνη.

ΔΕΥΤΕΡΟ σε ότι αφορά το θέμα των εκτοπισμένων υπάρχει αυτή τη στιγμή καταγραφή και υιοθέτηση από το Συμβούλιο Ασφαλείας της αποδοχής του δικαιώματος επιστροφής και του δικαιώματος ιδιοκτησίας.

Αυτό αποτελεί ένα μεγάλης σημασίας επίτευγμα που άπτεται μιας εκ των θεμελιωδών αρχών λύσης του Κυπριακού, που δεν πρέπει και δεν μπορεί να υποτιμηθεί.

ΤΡΙΤΟ, η διεθνής κοινότητα θέτει καταληκτικό χρονοδιάγραμμα για τις συνομιλίες, πράγμα που υπογραμμίζει την επιθυμία και αποφασιστικότητα της για προώθηση λύσης του Κυπριακού, αλλά επίσης αφ'εαυτού αποτελεί μοχλό πίεσης για άρση της αρνητικότητας και αδιαλλαξίας της άλλης πλευράς.

ΤΕΤΑΡΤΟ, επαναβεβαιώνεται για πρώτη φορά με ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας η μη αποδοχή της απαράδεκτης σημερινής κατάστασης πραγμάτων, δηλαδή της κατοχής και διαίρεσης της Κύπρου και απευθύνεται σαφής προειδοποίηση ότι, αν δεν ευοδωθούν οι συνομιλίες θα υπάρξει απόδοση ευθυνών, ενώ το Συμβούλιο Ασφαλείας θα μελετήσει εναλλακτικούς τρόπους δράσης για επίλυση του Κυπριακού. Με τον τρόπο αυτό το Συμβούλιο Ασφαλείας αποκλείει τυχόν απόπειρες παρερμηνείας από την άλλη πλευρά.

Είναι επίσης πρόδηλο από τα ανωτέρω ότι η διεθνής κοινότητα οριοθετεί και στοχοδιαγράφει τις εξελίξεις είτε προς λύση είτε προς απόδοση ευθυνών και ανάληψη εναλλακτικής δράσης. Η τοποθέτηση αυτή ταυτίζεται με τους στόχους της δικής μας πλευράς.

ΠΕΜΠΤΟ, το Συμβούλιο Ασφαλείας επαναβεβαιώνει, κατηγορηματικά τη θέση του ότι η διευθέτηση του Κυπριακού πρέπει να στηρίζεται μεταξύ άλλων, πάνω στη δημιουργία ενός κυπριακού κράτους με μια κυριαρχία, μια διεθνή προσωπικότητα και μια ιθαγένεια. Η επαναβεβαίωση των θέσεων αυτών, καθώς και όλων των προηγούμενων ψηφισμάτων του Συμβουλίου περιλαμβανομένων βεβαίως του **541** και **550** αποτελεί για μια ακόμη φορά απόρριψη των διαιρετικών θέσεων της τουρκικής πλευράς.

ΕΚΤΟ, η διαπίστωση και ανησυχία του Συμβουλίου Ασφαλείας για τη μη επίτευξη του στόχου της λύσης, για τους λόγους που επεξηγούνται στην έκθεση του Γενικού Γραμματέα, της οποίας ως γνωστό οι παρατηρήσεις απευθύνονται μόνο προς την τουρκική πλευρά, καθώς και η έκκληση για επίδειξη πολιτικής θέλησης για θετική αντιμετώπιση των παρατηρήσεων του Γενικού Γραμματέα όπως αυτές παρατίθενται στην έκθεση, του απευθύνονται ουσιαστικά στην άλλη πλευρά προς την οποία επιρρίπτεται έμμεσα πλήν σαφώς η ευθύνη για τη μη επίτευξη των στόχων των συνομιλιών.

Είναι επίσης έκδηλη η επιθυμία του Συμβουλίου Ασφαλείας να μην υπάρξει καθυστέρηση και κωλυσιεργός τακτική κατά την επανάληψη των συνομιλιών στις **26** Οκτωβρίου καθώς και η δικαιολογημένη απαίτηση για πλήρη συνεργασία με το Γενικό Γραμματέα και τους αντιπροσώπους του στην προετοιμασία του εδάφους για τις συνομιλίες

Από δικής του πλευράς ο Ραούφ Ντενκτάς χαρακτήρισε **(26.8)** απαράδεκτη την έκθεση του Μπούτρος Γκάλι.

Στην έκθεση, είπε ο Ντενκτάς, δεν γίνεται μνεία στους όρους που έθεσε η τουρκοκυπριακή πλευρά, ώστε να δεχθεί να κάμει παραχωρήσεις στο

εδαφικό και το προσφυγικό.

Η έκθεση, πρόσθεσε, αποτελεί μια προσπάθεια που αποβλέπει στην επιβολή των απόψεων των Ελληνοκυπρίων πάνω στους Τουρκοκυπρίους, αφού καταρτίστηκε με βάση τις πληροφορίες και τα στατιστικά στοιχεία που έδωσε η ελληνοκυπριακή πλευρά ενώ αγνοήθηκαν τα ανάλογα στοιχεία που έδωσε η τουρκοκυπριακή.

Είχαμε σαφώς τονίσει, είπε ο Ντενκτάς, τη σημασία των αρχών της εκ περιτροπής προεδρίας, της ισότητας στο Υπουργικό, της ομοφωνίας στις αποφάσεις του εκτελεστικού σώματος και του σχηματισμού Μεταβατικής Κυβέρνησης.

Ο Ντενκτάς είπε επίσης ότι στην έκθεση του Γενικού Γραμματέα υπάρχει σαφής υπαινιγμός ότι οι όροι αυτοί θα αφεθούν εκτός της Δέσμης Ιδεών και ότι ο Μπούτρος Γκάλι τον είχε διαβεβαιώσει ότι τα σημεία αυτά μπορούν να συζητηθούν.

Ο Ντενκτάς ανέφερε ότι ο Μπούτρος Γκάλι τον είχε επίσης διαβεβαιώσει ότι η κυριαρχία των δυο μελλοντικών Ομόσπονδων Πολιτειών είναι αναμφισβήτητη.

Εάν οι αρχές αυτές εξαιρεθούν από τις Ιδέες Γκάλι, πρόσθεσε ο Ντενκτάς, και δεν συζητηθούν, τότε η ελαστικότητα της πλευράς μας όσον αφορά τις εδαφικές αναπροσαρμογές και τους εκτοπισμένους δεν θα ισχύει.

Στις 28 Αυγούστου δεχόμενος πρέσβεις ξένων χωρών ο Ντενκτάς ήταν ακόμα πιο έντονος (εφημερίδα Κίπρις):

" Με την έκθεση και το ψήφισμα προσκαλείται η Τουρκοκυπριακή πλευρά στη Νέα Υόρκη, όχι για διαπραγματεύσεις, αλλά για να αποδεχτεί ένα πλαίσιο και ένα χάρτη που άλλοι πρότειναν και στον οποίο θα μπορούν να γίνουν ασήμαντες αλλαγές.

Τα συμφωνηθέντα όμως προέβλεπαν αμοιβαία αποδεκτό συμβιβασμό από τις δυο ισότιμες πλευρές και με τη βούληση τους. Δεν εφαρμόστηκαν τα συμφωνηθέντα. Απαιτείται νέα αξιολόγηση. Μας ελέχθη ότι ο Βασιλείου είναι οργισμένος με την έκθεση

γιατί στη συνταγματική πτυχή παραχωρούνται πολλά δικαιώματα. Εάν όντως έτσι έχουν τα πράγματα, στο νέο κύκλο θα προσπαθήσουμε να πετύχουμε τις προσδοκίες μας που παρουσιάζονται ως παραχωρηθείσες. Εμείς συνεχίζουμε να πιστεύουμε ότι η Ελληνοκυπριακή πλευρά δεν έχει την πρόθεση να ιδρύσει μαζί μας ένα συνεταιρικό κράτος με ίσους όρους. Στο τελευταίο σενάριο της Νέας Υόρκης παρουσιάζονται οι βασικές αιτίες. Πρέπει να σκεφθούμε πολύ καλά.

Τέλος ο Ντενκτάς είπε ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας με το ψήφισμα του επεδίωξε να επαναδιπλασιάσει την αδικία που έχει γίνει στους τουρκοκυπρίους με την αναγνώριση της ελληνοκυπριακής πλευράς ως της νόμιμης Κυβέρνησης της Δημοκρατίας.

Στις 4 Σεπτεμβρίου εξ άλλου ο Ραούφ Ντενκτάς μιλώντας στη λεγόμενη βουλή του καθεστώτος του αποκάλυψε τα πραγματικά του αισθήματα για το Μπούτρος Γκάλι αποκαλώντας τον Ρωμαίο Αυτοκράτορα γιατί προσπάθησε να του επιβάλει το χάρτη.

Ο Πρωθυπουργός του καθεστώτος Ντερβίς Ερογλου ήταν πιο έντονος στις επικρίσεις του.

Η τουρκοκυπριακή πλευρά είπε (17 8) είναι έτοιμη για μια διευθέτηση του Κυπριακού, αλλά δεν πρόκειται να υποθηκεύσει το μέλλον της στην ελληνοκυπριακή πλευρά.

Αναφερόμενος στη Δέσμη Ιδεών και το χάρτη ο Ερογλου είπε ότι είναι γεμάτα συνομωσίες εναντίον των τουρκοκυπρίων που αποσκοπούν να διασφαλίσουν την επιστροφή στην κατάσταση που επικρατούσε στην Κύπρο πριν από το 1974.

Τέλος ο Ερογλου είπε ότι είναι εναντίον εδαφικών παραχωρήσεων, εγκατάστασης ελληνοκυπρίων ανάμεσα στους τουρκοκυπρίους, τον εκφυλισμό των εγγυήσεων της Τουρκίας και της καταστροφής του ψευδοκράτους.

Από επίσημης Τουρκίας ο Υπουργός Εξωτερικών Χικμέτ Τσιεττίν περιορίστηκε να δηλώσει στις 29 Αυγούστου σαν πρώτη αντίδραση (Κίπρις):

"Δεν βλέπω να συμβάλλουν στις συνομιλίες για το Κυπριακό η έκθεση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ και το ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Δεν βλέπω να συμβάλλουν στο να γίνουν βήματα για επίλυση του Κυπριακού".

Με άλλες δηλώσεις του στην επομένη στο BBC στο Λονδίνο, όπου βρισκόταν, ο Τσιεττίν πρόσθεσε:

" Εκτιμώ ότι τόσο η έκθεση του Γενικού Γραμματέα όσο και το ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας δεν συμβάλλουν στην ειρηνευτική διαδικασία. Παρά ταύτα, η Τουρκία θα συνεχίσει να συμβάλλει στην επίτευξη της ειρήνης μέσω των διαπραγματεύσεων".

Εξ άλλου ο Τούρκος Πρόεδρος Τουργκούτ Οζάλ μιλώντας αργότερα στην Αγκυρα στις **29 Σεπτεμβρίου 1992** ταυτίστηκε πλήρως με το αίτημα του Ραούφ Ντενκτάς επιμένοντας σε πολιτική ισότητα που θα επέτρεπε, κατά την έκφραση του, στις δυο κοινότητες να ζουν σε ειρήνη στην Κύπρο.

Η Τουρκία, είπε ο Οζάλ, θα βρίσκεται πάντοτε στο πλευρό του τουρκοκυπριακού λαού, όπως τον χαρακτήρισε στη δίκαιη υπόθεση του.

Εξ άλλου ο Πρωθυπουργός Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ τόνισε την ανάγκη όπως οι διαπραγματεύσεις στις **26 Οκτωβρίου** πραγματοποιηθούν επί ίσοις όροις, χωρίς, ωστόσο, να διευκρινίσει τι εννοούσε.

Εάν είπε σε συνέντευξη του στο "Ρώύτερ" πρόκειται να επιβληθεί ο,τιδήποτε στο Ντενκτάς, οπωσδήποτε δεν πρέπει να πάει.

Από ρωσικής πλευράς εκφράστηκε πλήρης υποστήριξη στη Δέσμη Ιδεών.

Δήλωση του ρωσικού Υπουργείου Εξωτερικών στις **4 9 92** ανέφερε ότι η Ρωσία θεωρεί πρωταρχικής σημασίας την έγκριση από το Συμβούλιο Ασφαλείας της έκθεσης του Γενικού Γραμματέα και ιδιαίτερα της Δέσμης Ιδεών περιλαμβανομένων και των εδαφικών προσαρμογών που εισηγείται ο Μπούτρος Γκάλι.

Αυτή η απόφαση προστίθετο στη δήλωση, αποτελεί επαρκή βάση για επίτευξη ενός πλαισίου

συνολικής συμφωνίας.

Εξ άλλου εκπρόσωπος του ρωσικού Υπουργείου Εξωτερικών δήλωσε στις 30 Σεπτεμβρίου ότι η Μόσχα αναγνωρίζει μόνο ένα Κυπριακό κράτος από την Δημοκρατία της Κύπρου.

Ο εκπρόσωπος απέρριψε οποιαδήποτε μορφή διαίρεσης ή απόσχισης της Κύπρου και επιτιθέμενος εναντίον του Ντενκτάς που προσπαθούσε να εγκαθιδρύσει χωριστές σχέσεις με ορισμένες περιοχές της ρωσικής ομοσπονδίας πρόσθεσε ότι οι ενέργειες αυτές του καθεστώτος Ντενκτάς αποσκοπούν στη διεθνή αναγνώριση του που θεωρούνται πρόκληση για τη διεθνή κοινότητα.

Τέτοιες ενέργειες κατέληξε ο εκπρόσωπος Σεργκέϊ Γιαστερζιέμπτσου οδηγούν στην υπονόμηση της αποστολής του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, η οποία αποσκοπεί στην επίτευξη βιώσιμης και δίκαιης λύσης και θα μπορούσαν μόνο να ζημιώσουν τη θέση της τουρκοκυπριακής κοινότητας έναντι της διεθνούς κοινότητας.

Ετσι με τις δηλώσεις και αντιδηλώσεις φαινόταν καθαρά ότι οι θέσεις των δυο πλευρών απείχαν πολύ μεταξύ τους.

Για άρση των διαφόρων προβλημάτων ο Νέλσον Λέτσκι πραγματοποίησε ακόμα μια περιοδεία στο τρίγωνο Λευκωσία- Αγκυρα- Αθήνα όπως έκαμαν και οι αξιωματούχοι των Ηνωμένων Εθνών Οσκαρ Καμιλιόν και Γκούσταβ Φεϋσσέλ.

Στις 9 Σεπτεμβρίου σε δηλώσεις του μέσω δορυφόρου σε έξι ελληνοκυπρίους και τουρκοκυπρίους δημοσιογράφους είπε ότι η Δέσμη Ιδεών καλύπτει κατά τρόπο ικανοποιητικό το θέμα της πολιτικής σχέσης των δυο κοινοτήτων και μίλησε για την ανάγκη συμβιβασμού τους στο θέμα της εκτελεστικής εξουσίας.

Είπε ακόμη η τουρκική πλευρά πρέπει να κάμει συμβιβασμούς στο εδαφικό και το θέμα των εκτοπισμένων προκειμένου να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις της όσον αφορά την πολιτική ισότητα, την ασφάλεια και την οικονομική ευημερία.

Ο Χάρτης είπε ο κ. Λέτσκι πρέπει να είναι η

αφειτηρία για τις συνομιλίες. Με το χάρτη ως βάση, πρόσθεσε, οι δυο πλευρές είναι ελεύθερες να διαπραγματευθούν αλλαγές και πιστεύω ότι κάποιες αλλαγές είναι αναγκαίες.

Ενώ τα πράγματα οδηγούνταν στο νέο γύρο των συνομιλιών ακόμα ένας αμερικανός πολιτικός έρχιχε το βάρος του υπέρ μιας δίκαιης λύσης του Κυπριακού και μιλούσε για την ανάγκη αποχώρησης των τουρκικών στρατευμάτων πράγμα που ενίσχυε τις θέσεις της ελληνικής πλευράς.

Αυτός ήταν ο Μπιλ Κλίντον, Κυβερνήτης του Αρκανσώ, υποψήφιος των Δημοκρατικών για την προεδρία στις εκλογές που θα γίνονταν στις 2 Νοεμβρίου, δηλαδή λίγες μόνο μέρες μετά την προγραμματισμένη έναρξη του τρίτου γύρου των συνομιλιών.

Σε δηλώσεις του για το Κυπριακό που έκαμε για θέματα ειδικού ενδιαφέροντος για την ελληνοαμερικανική κοινότητα στις 4 Οκτωβρίου 1992 ο Μπιλ Κλίντον ανέφερε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν θα ανεχθούν τη μόνιμη διαίρεση της Κύπρου και σε συνεργασία με τα Ηνωμένα Έθνη και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, θα πιέσουν σθεναρά για μόνιμη λύση.

Ο Μπιλ Κλίντον είπε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν ηθική υποχρέωση αλλά και εθνικό συμφέρον ασφάλειας, να δουν να τερματίζεται η παράνομη κατοχή της Κύπρου.

Μια λύση του Κυπριακού, πρόσθεσε ο Μπιλ Κλίντον, θα είναι δίκαιη και βιώσιμη μόνο αν προνοεί την αποχώρηση των τουρκικών κατοχικών δυνάμεων και κατοχυρώνει τα δικαιώματα των προσφύγων καθώς και την κυριαρχία, ανεξαρτησία και εδαφική ακεραιότητα του Κυπριακού κράτους.

Τόνισε ακόμα την ανάγκη δημοκρατικού συνατάγματος το οποίο να διαφαλίζει τα δικαιώματα των δυο κοινοτήτων και πρόσθεσε ότι αν εκλεγεί πρόεδρος θα δώσει στο Κυπριακό υψηλή προτεραιότητα στην εξωτερική πολιτική της Κυβέρνησης του.

Ο Μπιλ Κλίντον επανήλθε στις 18 Οκτωβρίου επαναλαμβάνοντας πως οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν

ηθική υποχρέωση και εθνικό συμφέρον για το τερματισμό της παράνομης κατοχής της Κύπρου.

Σε συνέντευξη του στην Αθηναϊκή εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ ο Κλίντον είπε ότι η λύση του Κυπριακού μπορεί να είναι δίκαιη και βιώσιμη μόνο εφ' όσον προβλέπει την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων κατοχής. Οι Ηνωμένες Πολιτείες, είπε, πρέπει να πιέσουν αποτελεσματικά την Τουρκία προς αυτή την κατεύθυνση.

Τις επόμενες μέρες τα πράγματα εξελίχθηκαν ραγδαία. Ο ειδικός συντονιστής για το Κυπριακό στο αμερικανικό Υπουργείο Εξωτερικών Νέλσον Λέτσκι, ο διάδοχος του Τζων Μαρέσκα και οι αξιωματούχοι των Ηνωμένων Εθνών Οσκαρ Καμιλιόν και Γκούσταβ Φεϋσσέλ πραγματοποίησαν περιοδεία στο τρίγωνο Λευκωσία-Αθήνα-Αγκυρα προετοιμάζοντας το έδαφος για τις συνομιλίες ενώ στη Λευκωσία το Εθνικό Συμβούλιο σε επανειλημμένες συνεδρίες άρχισε να συζητεί τις εξελίξεις καθώς τα κόμματα, εν όψει των εκλογών, άρχισαν να δαχωρίζουν τις θέσεις τους από την Κυβέρνηση ενώ παράλληλα άρχισαν επαφές εν όψει των εκλογών που θα γίνονταν το Φεβρουάριο του **1993**.

Ολα πλέον οδηγούσαν προς τον επόμενο γύρο που θα πραγματοποιείτο τις επόμενες μέρες με μόνη διαφορά ότι στις συνομιλίες αυτές ο Πρόεδρος Βασιλείου θα πήγαινε σχεδόν μόνος ή με τη συνοδεία των ηγετών του ΑΚΕΛ Δημήτρη Χριστόφια και των δυο μικρών κομμάτων, του Προέδρου του Κόμματος των Φιλελευθερών Νίκου Ρολάνδη και Προέδρου του Αδησόκ Μιχάλη Παπαπέτρου.

Οι αρχηγοί των άλλων κομμάτων είχαν άλλα κατά νου αυτές τις μέρες. Σε μερικούς μήνες θα άρχιζε η προεκλογική εκστρατεία για τις προεδρικές εκλογές του Φεβρουαρίου του **1992** και ο αγώνας τους θα ήταν κατά μέτωπο εναντίον του σημερινού Προέδρου του οποίου είχαν αρχίσει να αμφισβητούν την ικανότητα να διαπραγματεύεται το Κυπριακό στα τελευταία στάδια της θητείας του.

Τα δυο από τα κόμματα δηλαδή το ΔΗΚΟ και η ΕΔΕΚ, διαφωνούσαν κάθετα με την πολιτική του στο

Κυπριακό και ιδιαίτερα με τη Δέσμη Ιδεών και το τελευταίο ψήφισμα που είχε εξασφαλίσει στο Συμβούλιο Ασφαλείας.

Τις θέσεις του διαχώριζε και ο ΔΗΣΥ τώρα πιο έντονα που επέμενε σε χειροπιαστά αποτελέσματα πριν αρχίσει ο νέος γύρος και ιδιαίτερα την επιστροφή της Αμμοχώστου ως προϋπόθεση για περαιτέρω συζητήσεις, ενώ έβλεπε πολλά αρνητικά σημεία στη Δέσμη Ιδεών, τα οποία έπρεπε να τροποποιηθούν προκειμένου να εξευρεθεί μια δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση.

Τα δυο μεγάλα Κόμματα, ο Δημοκρατικός Συναγερμός και το ΔΗΚΟ είχαν ήδη ζητήσει τη σύγκληση πανεθνικής διάσκεψης και αναβολή των συνομιλιών λίγες μόνο μέρες μετά την επιστροφή των αρχηγών των κομμάτων τους Γλαύκου Κληρίδη και Σπύρου Κυπριανού.

Σε δηλώσεις τους ύστερα από συνάντηση που είχαν στις 2 Σεπτεμβρίου στα πλαίσια επαφών τους εν όψει των προεδρικών εκλογών, οι Γλαύκος Κληρίδης και Σπύρος Κυπριανού επανέλαβαν επίσης την αναγκαιότητα όπως υπάρξουν ενδείξεις καλής θέλησης από την τουρκική πλευρά, όπως είναι η επιστροφή της Αμμοχώστου και η εφαρμογή της συμφωνίας της τρίτης Βιέννης για την Καρπασία ως προϋπόθεσης για επανάληψη των συνομιλιών στις 26 Οκτωβρίου.

Η συμφωνία πρόβλεπε μέτρα για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και ασφάλειας των Ελλήνων Εγκλωβισμένων στην Καρπασία.

Ο Γλαύκος Κληρίδης είπε ότι συμφωνούσε ότι έπρεπε να καταβληθούν προσπάθειες να αναβληθεί η συνάντηση στη νέα Υόρκη γιατί δεν υπήρχαν προϋποθέσεις για επιτυχία τους. Μια αποτυχία είπε ο Γλαύκος Κληρίδης μπορούσε να καταστρέψει τη μόνη διαδικασία που υπήρχε για επίλυση του Κυπριακού.

Ωστόσο ο Γλαύκος Κληρίδης ανέφερε ότι αν δεν γινόταν κατορθωτό να αναβληθούν οι συνομιλίες παρά τις προσπάθειες που θα πρέπει να γίνονταν τόσο από τον Πρόεδρο Βασιλείου όσο και από τους αρχηγούς των κομμάτων προς τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου

Ασφαλείας, τότε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας όφειλε να μεταβεί στη Νέα Υόρκη.

Γιατί, πρόσθεσε, αν δεν πάει θα δώσει την ευκαιρία στο Ντενκτάς να επιρρίψει την ευθύνη στη δική μας πλευρά.

Ο Σπύρος Κυπριανού είπε ότι έπρεπε να καταβληθεί προσπάθεια να μη γίνουν οι συνομιλίες της Νέας Υόρκης μέχρις ότου υπάρξει κάποια ένδειξη καλής θέλησης από την τουρκική πλευρά καθώς και μετακίνηση της από τις απαράδεκτες θέσεις της για λύση του Κυπριακού.

Την επομένη ο Σπύρος Κυπριανού συναντήθηκε με τον Πρόεδρο της ΕΔΕΚ Βάσο Λυσσαρίδη και πήραν περίπου τις ίδιες αποφάσεις.

Ανέφεραν σε δηλώσεις τους ότι έπρεπε να πραγματοποιηθεί κοινή σύσκεψη της Κυπριακής πολιτικής ηγεσίας στην Αθήνα με την Ελληνική Κυβέρνηση σε περίπτωση που δεν καρποφορούσαν οι προσπάθειες για τη σύγκληση πανεθνικής διάσκεψης και πρόσθεσαν ότι εξέταζαν το ενδεχόμενο κοινής μετάβασης στην Αθήνα όλων των ηγετών που υποστήριζαν τη σύγκληση μιας πανεθνικής.

Ακόμα ζήτησαν από τον Πρόεδρο Βασιλείου να καταβάλει κάθε προσπάθεια ώστε να πεισθεί ο Γενικός Γραμματέας να αναβάλει τις συνομιλίες του Οκτωβρίου μέχρις ότου ο Ραούφ Ντενκτάς μετακινηθεί από τις απαράδεκτες θέσεις του.

Στη συνάντηση ο κ. Λυσσαρίδης πρότεινε στον κ. Κυπριανού τη σύγκληση Μετώπου Εθνικής Σωτηρίας, κάτι που θα γινόταν ύστερα από μερικούς μήνες σαν ο Κληρίδης θα επέμενε στην υποψηφιότητα του και θα αρνείτο να δεχθεί να αποσυρθεί όπως επιδίωκε το ΔΗΚΟ προκειμένου τα δυο κόμματα να κατέβαιναν στις εκλογές με κοινό υποψήφιο.

Στις παραμονές της αναχώρησης του Προέδρου Βασιλείου για τη Νέα Υόρκη για να παραστεί στις συνομιλίες συνήλθε και πάλι το Εθνικό Συμβούλιο σε τελευταία συνεδρία του (19 10 92) και κύριο θέμα ήταν η πρόσκληση του Προέδρου Βασιλείου στους πολιτικούς ηγέτες να τον συνοδεύσουν στη Νέα Υόρκη αλλά και οι θέσεις των κομμάτων στα αρνητικά σημεία

της Δέσμης Ιδεών Γκάλι.

Για το πρώτο θέμα οι Κληρίδης, Κυπριανού και Λυσσαρίδης επανέλαβαν τη θέση τους ότι δεν θεωρούσαν χρήσιμη την παρουσία τους στη Νέα Υορκη αλλά εξέφρασαν ετοιμότητα να ανταποκριθούν θετικά σε πρόσκληση του Προέδρου Βασιλείου αν έκρινε ότι υπήρχαν σοβαρές εξελίξεις και χρειάζονταν να ληφθούν αποφάσεις.

Κυπριανού και Λυσσαρίδης υπογράμμισαν τη διαφωνία τους σε ό,τι αφορά τη φιλοσοφία της Δέσμης Ιδεών ενώ υπήρξε ταυτότητα απόψεων σε ό,τι αφορά κάποια αρνητικά σημεία της Δέσμης Ιδεών.

Στη συνεδρία τα Κόμματα υπέβαλαν γραπτώς τις θέσεις τους στο έγγραφο Ιδεών του Μπούτρος Γκάλι.

Ο Γλαύκος Κληρίδης δήλωσε μετά τη συνάντηση:

Από τα έγγραφα που υπεβλήθησαν διεφάνη ότι υπήρξε σύμπτωση απόψεων ότι όπως είναι διατυπωμένες οι ιδέες Γκάλι έπρεπε να γίνουν ουσιαστικές τροποποιήσεις, επί πάρα πολλών σημείων.

Ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ Δημήτρης Χριστόφιας είπε ότι στη συνεδρία έγινε χρήσιμη και εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων πάνω στα διάφορα θέματα που αφορούσαν τις Ιδέες Γκάλι

Για την προοπτική προόδου στις συνομιλίες ο Δημήτρης Χριστόφιας είπε ότι είναι κοινή διαπίστωση οι συνομιλίες θα είναι δύσκολες και χωρίς ευοίωνες προοπτικές ένεκα της τουρκικής αδιαλλαξίας.

Ο Σπύρος Κυπριανού δήλωσε ότι υπήρξε σύγκληση απόψεν σε κάποια σημεία ενώ σε άλλα οι εκτιμήσεις διαφέρουν.

Εκείνο που είναι σαφές είπε είναι ότι οι διαφωνίες παραμένουν σε ό,τι αφορά τη φιλοσοφία των Ιδεών Γκάλι. Εξακολουθούμε, πρόσθεσε, να πιστεύουμε ακράδαντα, ότι είναι πολύ εσφαλμένη βάση για διαπραγμάτευση που είτε θα οδηγήσει σε νέα διέξοδα είτε θα οδηγήσει σε κάποια διευθέτηση, η οποία θα θέσει σε κίνδυνο την επιβίωση του ελληνισμού στην Κύπρο.

Ο Πρόεδρος της Εδέκ Βάσος Λυσσαρίδης είπε ότι

διαφωνεί με τη φιλοσοφία των Ιδεών Γκάλι.

Είπε ακόμη ότι όλα τα κόμματα συμφωνούν ότι μερικές πρόνοιες του εγγράφου Γκάλι δεν πρέπει να γίνουν αποδεκτές

Ο Πρόεδρος Βασιλείου απαντώντας σε ερωτήσεις αν η Ελληνοκυπριακή πλευρά αποδέχεται το έγγραφο Γκάλι, ή αν πρόκειται να ζητήσει διαφοροποίηση του, απάντησε ότι ποτέ δεν τέθηκε θέμα να γίνει αποδεκτός ο χάρτης Γκάλι ως έχει. Απλώς, είπε, τέθηκε θέμα να γίνει αποδεκτός όπως και η Δέσμη Ιδεών ως βάση για διαπραγμάτευση. Υπάρχουν πολλά πράγματα να πούμε και να ζητήσουμε.

Σε άλλη ερώτηση αν θα προσπαθήσει να τροποποιηθούν συγκεκριμένες πρόνοιες του Εγγράφου Γκάλι, ο Πρόεδρος Βασιλείου είπε ότι σίγουρα θα προσπαθήσει έντονα να γίνουν τέτοιες διευκρινήσεις ή αλλαγές ώστε να είμαστε σίγουροι ότι η λύση που θα επιτευχθεί θα είναι πραγματικά δίκαιη και βιώσιμη.

Σε άλλη ερώτηση πόσο κοντά βρίσκεται το έγγραφο Γκάλι στις προτάσεις μας του **1989** απάντησε ότι δεν προσπαθήσαμε να διμαμορφώσουμε ένα νέο προσχέδιο λύσης. Εχουμε, πρόσθεσε, επιδιώξεις σε διάφορα θέματα και αυτές είναι στόχοι τους οποίους θέλουμε να πετύχουμε. Τί μορφή θα πάρει κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης, εφόσον η διαπραγμάτευση φθάσει ως εκεί, δεν μπορεί να προκαθοριστεί.

Όταν ακόμα ρωτήθηκε κατά πόσον μπορούν να γίνουν σημαντικές βνελτιώσεις το Εγγράφο Γκάλι ο Πρόεδρος Βασιλείου απάντησε ότι το τί μπορεί να γίνει και το τί δεν μπορεί να γίνει, θα φανεί κατά τις διαπραγματεύσεις. Θα ήταν λάθος να ξεκινούμε από τη θέση ότι δεν μπορούμε να κάνουμε τέτοιες διευκρινίσεις.

Την ημέρα που αναχωρούσε για τη Νέα Υόρκη ο Πρόεδρος Βασιλείου στη Λευκωσία έπαιρνε φωτιά η προεκλογική εκστρατεία. Εκτός από την υποψηφιότητα του Γλαύκου Κληρίδη, το Δημοκρατικό Κόμμα και η ΕΔΕΚ αποφάσισαν την συγκρότηση Μετώπου Εθνικής Σωτηρίας με το οποίο θα διεκδικούσαν τις εκλογές του

Φεβρουαρίου μετουσιώνοντας, όπως έλεγαν, σε πολιτική πράξη τη συνειδητή εναντίωση τους στην πολιτική Βασιλείου και την προσπάθεια του να επιδιώξει λύση του Κυπριακού με βάση τις Ιδέες Γκάλι.

Παρά τις έντονες διαφωνίες ο Πρόεδρος Βασιλείου αναχώρησε για τη Νέα Υόρκη σύμφωνα με τις αποφάσεις του:

Πάμε στη νέα Υόρκη δήλωσε στο αεροδρόμιο της Λάρνακας στις **21** Οκτωβρίου, έτοιμοι και αποφασισμένοι να αγωνισθούμε για να μπορέσουμε να προωθήσουμε μια λύση, η οποία θα συνάδει με αυτό που ζητά ο λαός μας. Οι θέσεις μας έχουν ξεκαθαρισθεί, πρόσθεσε. Εχουμε συζητήσει εις βάθος της Δέσμη Ιδεών, ξέρουμε τί είναι εκείνο το οποίο θέλουμε να ζητήσουμε μετά τις συζητήσεις που έγιναν τόσο στην Ομάδα Εργασίας όσο και στο Εθνικό Συμβούλιο και είμαστε με αυτή την έννοια πανέτοιμοι να δώσουμε τη μάχη για το καλό της Κύπρου.

Παρά την απαισιοδοξία που επικρατούσε, στο στρατόπεδο της ελληνοκυπριακής πλευράς, από αγγλοαμερικανικής πλευράς τουλάχιστον εκφράζονταν ευχές μέχρι αισιοδοξία, αλλά και θέσεις αρχών γύρω από τη λύση που επιδιωκόταν στην Κύπρο.

Το ίδιο συνέβαινε και με το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ.

Ο βρετανός Υπουργός Εξωτερικών Ντάγκλας Χερντ μιλώντας στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ένα μήνα νωρίτερα (**23 9 92**) είχε αναφέρει:

Ενα πρόβλημα που εκκρεμεί από πολλού και που ενδιαφέρει ιδιαίτερα την Ευρωπαϊκή Κοινότητα είναι το Κυπριακό. Φέτος ο Γενικός Γραμματέας κατέβαλε μια σημαντική προσπάθεια. Υπάρχει όμως η ανάγκη για νέα ώθηση των βασικών θεμάτων του εδαφικού και των εκτοπισμένων. Χωρίς την προθυμία για διαπραγμάτευση από όλες τις πλευρές δεν θα υπάρξει μόνιμη διευθέτηση. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της εξακολουθούν να παρακολουθούν με ανησυχία τις εξελίξεις στην Κύπρο, που είναι μέλος της Ευρωπαϊκής οικογένειας, επαναβεβαιώνουν τη σθεναρή υποστήριξη τους στις προσπάθειες του

Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ στα πλαίσια της αποστολής του καλών υπηρεσιών που στοχεύουν στην εξεύρεση μιας διαρκούς και βιώσιμης λύσης του Κυπριακού προβλήματος που σέβεται την κυριαρχία, ανεξαρτησία, εδαφική ακεραιότητα και την ενότητα της χώρας, σύμφωνα με τα σχετικά ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, περιλαμβανομένου του ψηφίσματος **774** του Συμβουλίου Ασφαλείας και των Συμφωνιών υψηλού Επιπέδου.

Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της επιθυμούν να επαναβεβαιώσουν σύμφωνα με τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, ότι το σημερινό στάτους κβο στην Κύπρο είναι απαράδεκτο. Σημειώνουν ότι οι συνομιλίες θα επαναληφθούν στις **26** Οκτωβρίου στη Νέα Υόρκη μεταξύ των ηγετών των δυο κοινοτήτων της Κύπρου, και τους καλούν να εργαστούν για την επίτευξη συνολικού πλαισίου συμφωνίας. Εν προκειμένω, θεωρούν τη Δέσμη Ιδεών, περιλαμβανομένων προτεινομένων εδαφικών προσαρμογών, που εμφανίζονται στο χάρτη που περιλαμβάνεται στο παράρτημα της έκθεσης του Γενικού Γραμματέα ως τη βάση για τέτοια συμφωνία.

Μια τέτοια διευθέτηση πρέπει να βασίζεται σε ένα κυπριακό κράτος που θα αποτελείται από δυο πολιτικά ίσες κοινότητες, όπως περιγράφεται στην έκθεση του Γενικού Γραμματέα, σε μια δικοινοτική και διζωνική ομοσπονδία και πρέπει να αποκλείει την ένωση ολόκληρου ή μέρους του με οποιοσδήποτε άλλες χώρες ή οποιαδήποτε μορφή διχοτόμησης ή απόσχισης, όπως διαλαμβάνει το ψήφισμα **774** του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Ο νέος συντονιστής στο αμερικανικό Υπουργείο Εξωτερικών Τζων Μαρέσκα, ο οποίος έφθασε στην Κύπρο στις **6** Οκτωβρίου πραγματοποιώντας την πρώτη επίσκεψη γνωριμίας δήλωσε στις **8** του ίδιου μήνα, ύστερα από επαφές που είχε με τον Πρόεδρο Βασιλείου και το Ραούφ Ντενκτάς, ότι η Κυβέρνηση της χώρας του, καθώς και τα άλλα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, αποδίδουν μεγάλη σημασία στις συνομιλίες και επιθυμούν να τις δουν να έχουν επιτυχή κατάληξη

Ο Μαρέσκα είπε ότι κατέστησε σαφές, κατά την άποψη του, στο Ντενκιάς, ότι οποιαδήποτε βήματα που δεν συνεισφέρουν σε μια θετική ατμόσφαιρα είναι ανεπιθύμητα αυτή την ώρα.

Εκείνο που εννοούσε ο Μαρέσκα ήταν το θέμα της Αμμοχώστου το οποίο είχε απειλήσει λίγο νωρίτερα ο Ραούφ Ντενκιάς να επανανοίξει και πάλι.

Καταλήγοντας ο Μαρέσκα υπογράμμισε ότι μετά τις επαφές που είχε με τους ηγέτες των δυο πλευρών πίστευε πως είναι δυνατή η επίτευξη προόδου.

Εξ άλλου στις 20 Οκτωβρίου ο αμερικανός Πρόεδρος Τζιωρτζ Μπους στη διμηνιαία έκθεση του για το Κυπριακό στο Κογκρέσσο έρριχνε το βάρος του υπέρ της Δέσμης Ιδεών και του ψηφίσματος 774 και άφηνε να εννοηθεί ότι σε περίπτωση που δεν θα λυόταν το Κυπριακό θα εξέταζε εναλλακτικούς τρόπους δράσης υιοθετώντας αυτό που είχε αναφέρει στην έκθεση του ο Μπούτρος Γκάλι:

" Στο ψήφισμα 774 το Συμβούλιο Ασφαλείας επαναβεβαίωσε τη θέση του ότι το υφιστάμενο στάτους κβο είναι απαράδεκτο και καλούσε το Γενικό Γραμματέα να προτείνει εναλλακτικούς τρόπους δράσης για επίλυση του κυπριακού προβλήματος σε περίπτωση που δεν θα προέκυπτε συμφωνία στις συνομιλίες που θα επαναληφθούν τον Οκτώβρη. Προσυπογράφω πλήρως τις απόψεις που εκφράζονται στο ψήφισμα 774 του Συμβουλίου Ασφαλείας και καλώ τα μέρη να συνεχίσουν την εργασία τους για μια συμφωνία που θα αποβεί προς όφελος ολόκληρου του κυπριακού λαού".

Στην έκθεση του Τζιωρτζ Μπους εξέφραζε επίσης την πεποίθηση ότι οι προτάσεις Ντενκιάς για το Χάρτη Γκμάλι δεν προσεγγίζουν την ποιότητα και ισότητα των εδαφικών αναπροσαρμογών που πρότεινε ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών.

Από πλευράς των Ηνωμένων Εθνών εκφράζονταν περισσότερες ευχές.

Ηδη από τις 2 Οκτωβρίου ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Ασφαλείας πρέσβης του Ισημερινού Χοζέ Αγιάλα Λάσσο σε επιστολή του στο Μπούτρος Γκάλι

τόνιζε ότι τα μέλη του Σώματος του οποίου προϊστάτο για τον Οκτώβρη πρόσβλεπαν σε μια θετική προσέγγιση από τα μέρη στις επικείμενες απευθείας συνομιλίες για το Κυπριακό στη Νέα Υόρκη στις **26** του μηνός.

Στην επιστολή εκφραζόταν επίσης η ελπίδα ότι θα μπορούσε να ολοκληρωθεί συνολικό περίγραμμα συμφωνίας μέσα στο **1992**.

Στην επιστολή που στάληκε σε απάντηση της έκθεσης του Μπούτρος Γιάλι για την ΟΥΝΦΙΚΥΠ στο Συμβούλιο Ασφαλείας που είχε υποβληθεί στις **28** Σεπτεμβρίου αναφερόταν επίσης ότι τα μέλη αναμένουν σύντομα και με ενδιαφέρον συνέχεια των διαβουλεύσεων μεταξύ της Γραμματείας και χωρών που διατηρούν αποσπάσματα στην ΟΥΝΦΙΚΥΠ καθώς επίσης τη επίθεση του Γενικού Γραμματέα όπως προνοεί το ψήφισμα **759** υπό το φως της προόδου που θα σημειωθεί στις απευθείας συνομιλίες.

Στις **25** Οκτωβρίου ώρες πριν από την προγραμματισμένη έναρξη των συνομιλιών ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας έστειλε τα δικά του μηνύματα και σε συνέντευξη του στο ελληνικό τηλεοπτικό σταθμό "Αντένα" εξέφρασε την ελπίδα ότι ο νέος γύρος των συνομιλιών για το Κυπριακό θα βοηθούσε στην επίτευξη πραγματικής προόδου, αν όχι μιας τελικής λύσης.

Ο Μπούτρος Γκάλι είπε ότι στις συνομιλίες του περασμένου Αυγούστου επιτεύχθηκαν πολλά και εξέφρασε την πεποίθηση ότι θα επιτευχθούν περισσότερα σ αυτό το γύρο αν υπάρξει πολιτική βούληση από τις δυο πλευρές.

Είναι σημαντικό, πρόσθεσε, να διατηρηθεί η κινητικότητα που επιτεύχθηκε στις διαπραγματεύσεις του Αυγούστου.

Ο Μπούτρος Γκάλι είπε ότι οι συνομιλίες του νέου γύρου θα άρχιζαν με συζήτηση του θέματος των εκτοπισμένων και θα συνεχίζονταν με συζήτηση των θεμάτων των εδαφικών προσαρμογών και των συνταγματικών ρυθμίσεων.

Τα τρία αυτά στοιχεία, είναι αλληλένδετα και αν δεν υπάρξει συμφωνία και στα τρία δεν θα υπάρξει

τελική συμφωνία είπε ο Μπούτρος Γκάλι.

Σε ερώτηση σχετικά με το ποσοστό εδάφους που θα παραχωρηθεί στην τουρκοκυπριακή πλευρά ο Μπούτρος Γκάλι ακολούθησε την ίδια τακτική του λέγοντας ότι αυτό να αποφασισθεί από τα δυο μέρη.

Σε ερώτηση πάνω στο ίδιο θέμα και ιδιαίτερα κατά πόσο θα μπορούσε να φαντασθεί ένα χάρτη που θα απέκλειε τη Μόρφου απάντησε και πάλι ότι και αυτό θα αποφασιζόταν από τις δυο πλευρές.

Εμείς, πρόσθεσε, προσφέρουμε τις καλές μας υπηρεσίες, η δε απόφαση δεν θα ληφθεί από τα Ηνωμένα Έθνη.

Πιστεύω, ανέφερε ότι την υποδομή των διαπραγματεύσεων αποτελούν οι εδαφικές προσαρμογές και οι συνέπειες των εδαφικών προσαρμογών που αφορούν τους εκτοπισμένους. Το οικοδόμημα είναι οι συνταγματικές διευθετήσεις. Και πάλιν αυτό θα πρέπει να το αποφασίσουν οι δυο πλευρές, γιατί θα είναι αναγκασμένες να ζήσουν μαζί, να συνυπάρχουν και να συνεργάζονται καθημερινά.

Ο Μπούτρος Γκάλι δήλωσε σχετικά με το χρονοδιάγραμμα ότι αυτό θα πρέπει να αποφασισθεί από το Συμβούλιο ενώ σε ερώτηση ποια εναλλακτική δράση θα προτείνει στο Συμβούλιο Ασφαλείας, σε περίπτωση αποτυχίας της νέας του προσπάθειας, απάντησε:

Η πρότασή μου θα σχετίζεται με τα στοιχεία της αποτυχίας, θα υποβάλω στο Συμβούλιο Ασφαλείας ορισμένες ιδέες ή ορισμένες συστάσεις και το Συμβούλιο δυνατό να υιοθετήσει αυτές ή άλλες συστάσεις.

Ο Γκάλι παρομοίασε το Κυπριακό πρόβλημα με δυστύχημα, ένα δυστύχημα που αποτελεί, όπως είπε, μια στρατιωτική αντιπαράθεση μεταξύ δυο κοινοτήτων και πρόσθεσε ότι το Κυπριακό αποτελούσε μικρή διένεξη σε σύγκριση με αυτό που συνέβαινε στη Γιουγκοσλαβία ή τη Σομαλία, αλλά τόνισε ότι οι συνέπειες της είναι πολύ σημαντικές για τις σχέσεις των χωρών της περιοχής.

Στο μεταξύ στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών

άρχισαν και πάλι να συρρέουν απεσταλμένοι των μονίμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας για ενίσχυση της ομάδας των παρατηρητών τους στις συνομιλίες που θα άρχιζαν και πάλι υπό την αιγίδα του Μπούτρος Γκάλι μετά την ανάπαυλα που σημειώθηκε στις **14 Αυγούστου 1992**.